

**“İNSAN HAKLARI, ŞİDDETLE MÜCADELE VE SOSYAL
ARABULUCULUK BAĞLAMINDA ETKİN SAHA AKTÖRLERİ
YETİŞTİRİLMESİ SEFERBERLİĞİ: 2024- 2034”
ULUSLARARASI SERTİFİKA PROGRAMLARI**

Adalet Bakanlığı, Anadolu Üniversitesi, HEGEM Vakfı ortaklığı
27 Devlet Üniversitesi ve Anadolu Üniversitesi Okuyanları,
Mezunları Eğitim-Kültür Vakfı iş birliği ile

Kampüste

Arabuluculuk

Yasal dayanak:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASI
CUMHURBAŞKANLIĞI 2013/16 ve 2011/9 Genelgeleri
İçişleri Bakanlığı-Şiddetle Mücadele 2024 Faaliyet Planı
On İkinci Kalkınma Planı, İNSAN HAKLARI EYLEM PLANI

KAMPÜS ARABULUCULUĞU PROJESİ

PROJE YÜRÜTME ÜST KURULU

Mehmet ERSOY (Vali, Bakan eski Yrd.)
HEGEM Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı

Hüseyin AKSOY (Eskişehir Valisi)

Osman KAYMAK (Vali-Mülkiye Başmüfettişi)
Proje Kurumsal İlişkiler Genel Koordinatörü

Nebi ÇELİK (Cumhurbaşkanlığı S ve BB)
Sektörler Genel Müdürü, Proje Danışmanı

Hakan ÖZTATAR (Adalet Bakanlığı)
Hukuk İşleri Genel Müdürü

İrfan DEMİRÖZ (Vali Yardımcısı)
Proje Danışmanı/Yürütücü

Yahya Mustafa KESKİN (Prof. Dr.)
Proje Uluslararası Koordinatörü

Remzi KIZILKAYA (AÇÖV Başkanı)
Proje Kurumsal Koordinatörü

Zahir KIZMAZ (Prof. Dr.)
Proje Yürütme Kurulu Üyesi

Sezai ÖZÇELİK (Prof. Dr.)
Proje Danışmanı/Yürütücü

Sevda MUTLU (Prof. Dr.)
Proje Yürütme Kurulu Üyesi

Vahap ÖZPOLAT (Prof. Dr.)
Proje Danışmanı/Yürütücü

Şevki KOLUKISA (Prof. Dr.)
Proje Danışmanı/Yürütücü

Gül Sultan ÖZEREN (Doç. Dr.)
Proje Danışmanı/Yürütücü

İbrahim GÖKDAŞ (Doç. Dr.)
Proje Yürütme Kurulu Üyesi

Hasan H. TAYLAN (Doç. Dr.)
Proje Yürütme Kurulu Üyesi

Ömer BİLEN (Doç. Dr.)
Yürütme Kurulu Üyesi

Ömer KUL (Doç. Dr.)
Yürütme Kurulu Üyesi

1. SOSYAL ARABULUCULUK

*“Ne kadar karmaşık olursa olsun, arabuluculukla başarı elde edilmesi mümkün olmayan hiçbir dava yoktur.”
(THARPE)*

Arabuluculuk, öncelikle kültürel bir olgudur ve de insanlık tarihi kadar eski bir uygulamadır. Ancak, modern anlamda arabuluculuk, 1940’lı yıllarda ABD’nde, 1980’li yıllarda Kanada’da ve 2000’li yıllarda Avrupa Birliği ülkelerinde Alternatif Uyuşmazlık/Çatışma Çözüm Yolu ya da bir hizmet modeli olarak sosyal hayatta sistematik ve programlı olarak yer almaya başladı.

Bu ihtiyaç artık ülkemizde fazlasıyla hissedilmeye başlanmıştır. Bu modelle hedeflenen; hayatın doğal akışı içerisinde ve gündelik yaşam sosyolojisi ekseninde üniversitelerde, örgün ya da yaygın eğitim kuruluşlarında, işyerlerinde, sosyal topluluklarda ve aile ekseninde olmak üzere, kişi-kişi, kişi-grup ve grup-grup arasında ortaya çıkacak anlaşmazlıkların/çatışmaların, yaşanan yerlerin özgün yapısı ya da ilgili kurumların/kuruluşların mevzuatı bağlamında sosyal arabuluculardan yararlanarak çözüm modelleri geliştirmektir. Bu bağlamda ortaya konacak modelin, kurumların kendi iç mevzuatına ve ihtiyaçlarına göre şekil alması esas olacak; giderek Bakanlıklar konu bağlamında kendi mevzuatlarını geliştireceklerdir.

Üniversiteler dinamik ve etkin yapılardan oluşur; öğretim elemanları, kurumsal yöneticiler, idari personel, güvenlik görevlileri, öğrenciler, çeşitli hizmet sektör çalışanları ve de Üniversite sosyal çevresi geniş ve karmaşık ilişkiler ağını oluşturur. Gündelik yaşamda her zaman ve her yerde kişilerarası uyuşmazlıklar, anlaşmazlıklar, çatışmalar olabilir; üniversite alanları da bundan muaf değildir. Hukuk yoluyla çatışmaları çözüme yöntemi hem pahalı, hem çok zaman alan ve hem de var olan anlaşmazlıklara beklenmedik yeni çatışmalar, kızgınlıklar düşmanlıklar eklenmesine sebep olabilen sıkıntılı bir yoldur. Bu sebeptendir ki, tüm ülkelerde giderek tarihi kültürel miras olan “sosyal arabuluculuk” modeli yaygınlaşmaktadır.

Kampüs arabuluculuğu 1990’lı yılların başında 19 Üniversite katılımıyla ABD’nde başlatılmış ve 1999’a geldiğinde model uygulamasına geçen Üniversite sayısı 200’ü geçmiştir. Türkiye’de ise, yeni bir yöntem olarak “Sosyal Arabuluculuk Modeli” 2022’de, Adalet Bakanlığı-HEGEM Vakfı işbirliği ile pilot uygulamalar şeklinde başlatılmış; pilot alan olarak seçilen 25 ilde, 25 Devlet Üniversitesi işbirliği protokolleriyle sürece dahil olmuştur. Pilot çalışmalar döneminde Bakanlık, Üniversite, Vakıf işbirliği ile bölge ve il tanıtım toplantıları, çalıştaylar yapılmış; **açılan sertifikalı eğitim programlarından 4.701 kişi “yeminli sosyal arabulucu” ve “yeminli şiddet önleme formatörü” olarak mezun edilmiştir.**

Uyuşmazlıkların dava konusu olmadan dostane yollarla hallini, Batı dünyası "**Alternatif Uyuşmazlık Çözümü**" olarak adlandırmakta, özellikle son 30 yıldır Kanada ve Avrupa Birliği Ülkeleri bu bağlamdaki uygulamaları tüm kurumlarında yaygınlaştırmaya çalışmaktadır. Avrupa Birliği ilgili komisyon ve komitelerinde alınan kararlarda, kişiler arası uyuşmazlıkların üçüncü bir kişinin dostane müdahalesiyle çözümlenmesini öngören çabaların kişiler için "en elverişli sonuçları doğuracağı" vurgusu yapılmaktadır. Özellikle tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebildikleri "**özel haklar alanındaki uyuşmazlıkların**" müzakere ile veya bir arabulucu hakemliğinde ele alınarak çözümü en faydalı yoldur.

Dostane uyuşmazlık çözüm yolları, kamusal bir merci (bir mahkeme) olmaksızın, anlaşmazlık yaşayan kişilerin gönüllü olarak hakemliğini/arbuluculuğunu kabul ettikleri tarafsız/yetkili kişi ya da kişilerce uzlaştırılmasından ibarettir.

"Adaletin Etkinliği Hakkında Uzmanlar Komitesi" tarafından kabul edilen raporda "arbuluculuk" terimi, bir uyuşmazlığın dostane yollarla çözümü için çalışan üçüncü kişinin, her türlü (uzlaştırma da dahil olmak üzere) ve uyuşmazlığın her aşamasındaki (yargı sürecinin içinde veya dışında) faaliyetini kapsayacak şekilde kullanılmıştır. Böylece arabuluculuk, tarafları bağlayıcı bir karar verilmesiyle sonuçlanan resmî nitelikli dava yolu, tahkim ve her türlü dostane anlaşma biçiminden ayrılmaktadır. Bu "işlevsel" tanımla, üye ülkelerin iç hukuklarında bulunan terminolojik farklılıklar giderilmiştir."

"Arabulucuların (ücretli veya ücretsiz olarak) taraflar için toplumca tedarik edilmesi hâlinde, taraflar arabuluculuk için masraf yapmayacaklardır. Uyuşmazlığın niteliğine bağlı olarak, arabulucular genel bir uzmanlığa sahip olabilecekleri gibi, mevcut uyuşmazlık hakkında özel bir uzmanlığa sahip kişiler de olabilirler."

"Arabuluculuk sadece, bir uyuşmazlığın mahkeme önüne taşınmadan önce başvurulmuş bir usul değildir. Arabuluculuk süreci sonunda bir uzlaşmaya, tarafsız bir üçüncü kişinin katılımı olsun veya olmasın, tarafların doğrudan katılımı ile müzakere vasıtasıyla da ulaşılabilir. Müzakere en temel uyuşmazlık çözüm yolu olup, tarafların uyuşmazlık çözüm süreci/şekli üzerinde tam bir kontrole sahipliğini sağlar."

Fransa, Kent Sorunları Bakanı Bartolone'nin Sosyal Arabuluculuk Sempozyumu (Paris 2000) açılış konuşması:

"Günümüzde Fransa'daki sosyal arabulucuların sayısı bilinmeyecek kadar fazladır. Sosyal arabuluculuk günlük hayattaki somut problemlere cevaben doğmuştur. Bu problemler ülkeden ülkeye değişse de çoğu Avrupa ülkesi için benzer anlaşmazlıklar sorun olarak yaşanmaktadır. Bazı sorunlar şehir hayatı ile ve özellikle de işsizlik, ekonomik sorunlarla boğuşan kesimler arasındaki gerilimlerin yüksek olduğu yoksul ve yoksun bölgelerle ilgilidir. Fransa ve Belçika'da yerel güvenlik sözleşmeleri ile "sosyal arabuluculuk" toplumsal gerilimlerin azaltılması ve şiddetin önlenmesi için alınan önemli çözüm önlemlerinden biridir. Gündelik yaşamı sorunları için sosyal arabuluculuk birçok alanda gerekmektedir; kamusal alanlarda, üniversitelerde, okullarda, sosyal hizmet sağlayan alanlarda, hastanelerde ...vb.

Bu toplantıyla, Avrupa ülkelerinin sosyal arabuluculuk uygulamaları ve deneyimlerinin paylaşılması, sosyal arabuluculuk uygulamalarının şiddet ve suç önleme amaçlı kullanımına dair geniş bir anlayış geliştirilmesi hedeflenmektedir."

2. MODELİN UYGULANMA GEREKÇESİ

Türkiye'nin 2024-2028 dönemi için Cumhurbaşkanlığınca hazırlanıp TBMM tarafından kabul edilen On İkinci Kalkınma Planı; "Nitelikli İnsan, Güçlü Aile, Sağlıklı Toplum" temel ilkesi esastan hareketle, çocuk-geçlik-aile konularında bütün Bakanlıklar ve ilgili kurum, kuruluşlara görev tanımları vaaz etmiş üst belgedir. Üst belgenin görevlendirme hükümleri, insan haklarının, şiddetle mücadele ve sosyal arabuluculuğun ne kadar iç içe kavramlar olduğunu apaçık vurgulamaktadır. Bakanlık, Üniversite, STK iş birliği ile yürütülmekte olan bu program tam da üst belgelerin "ÇOCUK-GENÇ-AİLE-OKUL" ekseninde olmasına hükmettiği yöntem ve faaliyetleri içermektedir.

Sosyal Arabuluculuk; şiddetle mücadelede, insan hakları bilincini geliştirmede ve sosyal dokunun güçlendirilmesinde çağdaş dünyanın bildiği en etkili sosyal hizmet modelidir. Bu modelin ülkemiz genelinde kültüre dönüşmesi ancak Üniversite gençliğinin sahipliğinde olabilir.

Cumhurbaşkanlığı 2023/16 Genelgesi hükümlerinde;

MADDE: 4. "Şiddetle mücadelede aktifi rol alan kurumlar başta olmak üzere tüm kamu kurum ve kuruluşları tarafından kamu personelinin, şiddetle mücadeleye ilişkin bilgi ve farkındalık düzeylerinin artırılmasına yönelik çalışmaların yürütülmesine devam edilecektir."

MADDE: 5. "Şiddetle topyekûn mücadele etmeye yönelik toplumsal farkındalığı ve duyarlılığı artırmak üzere eğitim ve bilinçlendirme çalışmaları yapılmaya devam edilecektir."

MADDE: 10. "Yerel düzeyde şiddetle mücadelede koordinasyon-iş birliğinin sağlanması için Valiler, Kaymakamlar tarafından gerekli tedbirler alınacaktır." denilmektedir.

HEGEM Gençlik ve Şiddet Araştırması Sonuç Raporu (2018), ülkemizde anlaşmazlıkların nasıl çatışmalara dönüştüğüne dair düşündürücü sonuçlar sunmaktadır.

120 bin lise öğrencisine ve 12 bin Ceza İnfaz sistemindeki gence yüz yüze uygulanan ankette;

a) *Geçmişte, anne- babalarınız anlaşmazlıklarını daha çok nasıl çözüyordu?*

b) *Geçmişte siz kardeşlerinizle anlaşmazlıklarınızı daha çok nasıl çözüydünüz?"*

c) *Geçmişte arkadaşlarınızla anlaşmazlıklarınızı daha çok nasıl çözüydünüz?* soruları soruldu.

Anketlere verilen cevaplar, yaşanan anlaşmazlıkların çözüm yolu olarak yüksek oranlarda bir çeşit şiddet türünün seçildiğini gösteriyor.

ÖĞRENCİ CEVAPLARI:

a) **KARŞILIKLI KONUŞARAK %47, OLUMSUZ YOLLARA BAŞVURARAK %53**

b) **KARŞILIKLI KONUŞARAK %33, OLUMSUZ YOLLARA BAŞVURARAK %67**

c) **KARŞILIKLI KONUŞARAK %30, OLUMSUZ YOLLARA BAŞVURARAK %70**

HÜKÜMLÜ/TUTUKLU GENÇLERİN CEVAPLARI:

a) **KARŞILIKLI KONUŞARAK %27, OLUMSUZ YOLLARA BAŞVURARAK %73**

b) **KARŞILIKLI KONUŞARAK %20, OLUMSUZ YOLLARA BAŞVURARAK %80**

c) **KARŞILIKLI KONUŞARAK %15, OLUMSUZ YOLLARA BAŞVURARAK %85**

Bu çok kötü tablonun olumlu yönde değişmesi, sosyal arabuluculuğun bütün okul aşamalarında acilen uygulamaya konulması ile mümkün olabilir; buna gerçekten toplumumuzun çok ihtiyacı var.

3. PROGRAM UYGULAMALARI HAKKINDA

“Kampüs Arabuluculuğu” sertifikalı eğitim programları iki tür olarak planlandı; a) Yetişkinler için olan, **“Yeminli Sosyal Arabuluculuk”** ve öğrenciler için olan, **“Gençlerle Sosyal Arabuluculuk”**. Yetişkinler için 5 ayrı dersten oluşan 120 ders saati süreli, öğrenciler için 3 ayrı dersten oluşan 70 ders saati süreli eğitim programları hazırlandı. Eğitimler ve sınavlar Anadolu Üniversitesi Sürekli Eğitim AU Merkezi üzerinden ve çevrimiçi olacaktır. Sosyal Arabulucu Başarı Belgesi edinen öğrenciler, mezuniyet sonrası ikinci bir eğitime katılıp 100 ders saati üzerine çıkartarak **“Yeminli Sosyal Arabulucu”** olabileceklerdir.

Yürütülen sosyal politika modeli gereği olarak bütün Üniversitelerde, **“İNSAN HAKLARI VE SOSYAL ARABULUCULUK KOORDİNATÖRLÜĞÜ”** yapıları Senato kararı ile kurulmalı; sosyal arabuluculuk sistem ve uygulamaları **“Disiplin Yönetmeliği”, “Rehberlik, Danışmanlık ve benzeri yapılar Mevzuatı”** bağlantılı planlanmalıdır. Öğretim elemanları ve öğrencilerden ne kadar kişinin sosyal arabulucu olması gerektiği kararı ilgili Üniversite ve fakülteleri belirlemelidir.

12. Kalkınma Planı, 918. Maddesinde; ***“Yargının iş yükünün hafifletilmesinde ve uyuşmazlıkların daha kısa sürede çözülmesinde önemli rol oynayan alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemleri geliştirilecektir.”***

918.5. Maddesinde ise; *“Soruşturma ve kovuşturma öncesi eleme araçları ile alternatif çözüm yolları geliştirilecektir.”* denilmektedir.

İnsan Hakları Eylem Planı Hedef 9. 1. Maddesinde;

“Bütün kamu Görevlilerinin İnsan Hakları farkındalığının artırılması...” ve MEB Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yönetmeliğinde, ***“Okullarda alternatif çatışma çözümü eğitimlerine yer verilecektir...”*** hükümleri yer almaktadır.

On İkinci Kalkınma Planında yer alan ilgili diğer bazı maddeleri şöyledir.

746.7. Gençlerin karar alma süreçlerine aktif katılımını sağlayacak mekanizmaların sayısı ve niteliği artırılacaktır.

746.12. Ülkemizin geliştirilebilecek alanlarında çalışmalar üretmek üzere, ilgili kamu kurum ve kuruluşları, STK'lar, üniversiteler ve özel sektör ile gençleri bir araya getiren yönetim modelleri geliştirilecektir.

909. Dünyadaki dönüşümün etkisiyle toplumsal gelişimin ve kalkınmanın dinamik bir gücü haline gelen sivil toplumun güçlendirilmesi kapsamında STK'ların politika oluşturma ve karar alma süreçlerinde aktif yer alması, kapasitelerinin güçlendirilmesi, ... kamu, özel sektör ve STK'lar arasındaki iş birliğinin ve sosyal diyalogun geliştirilmesi önemli faydalar sağlamaktadır.

936. Demokratik, katılımcı, kapsayıcı ...uyum yeteneği ve aktif vatandaşlık bilinci yüksek bir sivil toplumun yapısının oluşturulmasını teminen sivil toplum kuruluşları (STK)'lar, kamu politikalarının planlama, yapım, izleme ve denetleme aşamalarında etkin bir rol oynaması temel amaçtır.

4. "KAMPÜS ARABULUCULUĞU" SERTİFİKA PROGRAMI (GENÇLER İÇİN)

1	KAMPÜS ARABULUCULUĞU (20 Ders saati) KOMİSYON
2	ÇATIŞMA VE UYUŞMAZLIK ANALİZİ (20 Ders saati) Prof. Dr. SEZAI ÖZÇELİK
3	MÜZAKERENİN SOSYAL PSİKOLOJİSİ (30 Ders saati) Doç. Dr. GÜL SULTAN ÖZEREN
	TOPLAM SÜRE: 70 ders saati

5. "KAMPÜS ARABULUCULUĞU" SERTİFİKA PROGRAMI (YETİŞKİNLER İÇİN)

1	AVRUPA'DA SOSYAL ARABULUCULUK (20 Ders Saati) Editör: HELENA NEVES ALMEIDA
2	KURAMDAN UYGULAMAYA SOSYAL ARABULUCULUK (20 Ders Saati) KOMİSYON
3	ARABULUCULUĞUN FELSEFİ VE KÜLTÜREL TEMELLERİ (20 Ders Saati) KOMİSYON
4	ÇATIŞMA VE UYUŞMAZLIK ANALİZİ (30 Ders Saati) Prof. Dr. SEZAI ÖZÇELİK
5	MÜZAKERENİN SOSYAL PSİKOLOJİSİ (30 Ders Saati) Doç. Dr. Gül Sultan ÖZEREN
	TOPLAM SÜRE: 120 ders saati

6. "ŞİDDET ÖNLEME VE İNSAN HAKLARI DANIŞMANLIĞI" SERTİFİKA PROGRAMI

1	İNSAN HAKLARI OKULU OLARAK AİLE (20 Ders Saati) Âdem SOLAK
2	ŞİDDET ve SUÇ (20 Ders Saati) Prof. Dr. Zahir KIZMAZ
3	ŞİDDETLE MÜCADELEDE AHLAKİ VE DİNİ DEĞERLER (20 Ders Saati) Doç. Dr. Bayramali NAZİROĞLU- Doç. Dr. H. Yusuf ACUNER
4	GENÇLİK VE ŞİDDET (20 Ders Saati) HEGEM Vakfı Bilimsel Araştırma Raporu
5	SOSYAL RİSKLER VE ÖNLEYİCİ POLİTİKALAR (20 Ders Saati) Doç. Dr. Hasan H. TAYLAN- Dr. İhsan KUTLU
6	İNSAN VE HAKLARI (20 Ders Saati) KOMİSYON

7. "AİLE TEMELLİ YEMİNLİ ARABULUCULUK" SERTİFİKA PROGRAMI

1	AİLE ARABULUCULUĞUNUN GEREKLİLİĞİ VE UYGULAMA ÖRNEKLERİ (30 DERS SAATİ) Doç. Dr. Hasan H. TAYLAN- Dr. Hüseyin Z. KARA
2	AİLE ARABULUCULUĞUNUN FELSEFİ VE SOSYOLOJİK TEMELLERİ (30 DERS SAATİ) Prof. Dr. Sevda MUTLU - Doç. Dr. Fatih ARSLAN - Dr. Âdem ÖKTEN
3	İNSAN HAKLARI (30 DERS SAATİ) Komisyon (Editör: Prof. Dr. Gökhan GÜNEYSU)
4	ŞİDDET VE ÖNLEME YÖNTEMLERİ (40 DERS SAATİ) Prof. Dr. Zahir KIZMAZ
5	AİLEDE UYUŞMAZLIK VE ÇATIŞMA ÇÖZÜMÜ ANALİZİ (50 DERS SAATİ) Prof. Dr. Sezai ÖZÇELİK- Prof. Dr. Ayşe Dilek ÖĞRETİR ÖZÇELİK
6	AİLE TEMELLİ İLERİ ARABULUCULUK (70 DERS SAATİ) Doç. Dr. Gül Sultan ÖZEREN

PROJE BİLİM/EĞİTİM KURULU

Hüseyin KARAMAN (Prof. Dr.)

Yüksek Öğretim Kurulu Üyesi

Sezai ÖZÇELİK (Prof. Dr.)

Bilim/Eğitim Kurulu Başkanı

Yahya M. KESKİN (Prof. Dr.)

Bilim/Eğitim Kurulu Başkan v

Gül Sultan ÖZEREN (Doç. Dr.)

Bilim/Eğitim Kurulu Başkan y

Zahir KIZMAZ (Prof. Dr.)

Bilim/Eğitim Kurulu Üyesi

Sezgin AÇIKALIN (Prof. Dr.)

Bilim/Eğitim Kurulu Üyesi

Gökhan GÜNEYSU (Prof. Dr.)

Bilim/Eğitim Kurulu Üyesi

Sevda MUTLU (Prof. Dr.)

Bilim/Eğitim Kurulu Üyesi

Nurten SARGIN (Prof. Dr.)

Bilim/Eğitim Kurulu Üyesi

Vahap ÖZPOLAT (Prof. Dr.)

Bilim/Eğitim Kurulu Üyesi

Milay KÖKTÜRK (Prof. Dr.)

Bilim/Eğitim Kurulu Üyesi

Binnur YEŞİLYAPRAK (Prof. Dr.)

Bilim/Eğitim Kurulu Üyesi

Selahiddin ÖĞÜLMÜŞ (Prof. Dr.)

Bilim/Eğitim Kurulu Üyesi

Bayramali NAZİROĞLU (Doç. Dr.)

Bilim/Eğitim Kurulu Üyesi

Hacı Yusuf ACUNER (Doç. Dr.)

Bilim/Eğitim Kurulu Üyesi

İbrahim GÖKDAŞ (Doç. Dr.)

Bilim/Eğitim Kurulu Üyesi

Ömer BİLEN (Doç. Dr.)

Bilim/Eğitim Kurulu Üyesi

Hasan H. TAYLAN (Doç. Dr.)

Bilim/Eğitim Kurulu Üyesi

Fatih ARSLAN (Doç. Dr.)

Bilim/Eğitim Kurulu Üyesi

Seda SEYMAN (Dr.)

Bilim/Eğitim Kurulu Üyesi

Öner SOLAK (Dr.)

Bilim/Eğitim Kurulu Üyesi

Hülya DEMİR YALEZE (Dr.)

Bilim/Eğitim Kurulu Üyesi

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü

Sayı : E-60374460-045.02.70/32289
Konu : Sosyal Arabuluculuk Programı

10.11.2021

DAĞITIM YERLERİNE

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin ilk kalkınma planı olan 11. Kalkınma Planı kapsamında temel amaç olarak belirlenen 2.3"Nitelikli İnsan, Güçlü Toplum" başlığı altında tüm bireylerin kapsayıcı ve nitelikli bir eğitime ve hayat boyu öğrenme imkânlarına erişim sağlamaları amaçlanmış ve ailenin güçlendirilmesine yönelik politikalar ise toplumsal bütünleşme ve sosyal riskleri azaltmaya dönük en önemli kamu politikalarından biri olarak görülmüştür.

Bu çerçevede; Bakanlığımızın hedefleri içinde yer alan toplumsal uzlaşmayı tesis etmek amacıyla, hukuk uyumsuzlukları dışında kalan akrabalık, komşuluk, **aile**, işyeri, okul, üniversite gibi alanlarda sosyal ilişkilerden kaynaklı ortaya çıkan uyumsuzlukların çözümüne destek olarak HEGEM Vakfı ve bu vakıfla protokol imzalamış halihazırda 27 devlet üniversitesi ile işbirliği içinde "İnsan Hakları ve Şiddetle Sivil Mücadele Bilincini Geliştirici Saha Aktörleri Yetiştirme Projesi" geliştirilmiştir.

Hazırlıkları devam eden söz konusu projenin başlangıçta 27 pilot ilde uygulanması ve tedricen hem iller hem de kurumlar bazında yaygınlaştırılması hedeflenmektedir. Ülkemizde insan hakları ve şiddetle mücadele bilincinin etkin bir şekilde yaygınlaştırılması amacıyla uygulanacak olan projenin açılış/tanıtım toplantısı ve etkinliklerinin 18 Kasım 2021 tarihinde Ankara'da yapılması planlanmıştır. Yeri, saati ve programı ekli dosyada belirtilen çalışmaya, Bakanlığınızdan konuyla ilgili genel müdür veya daire başkanı düzeyinde temsilcilerin katılımının sağlanması; katılacak olan kişinin görev ve iletişim bilgilerinin (telefon, e-posta) en geç 12 Kasım 2021 tarihine kadar elektronik ortamda ab174319@adalet.gov.tr adresine gönderilmesi hususunda;

Gereğini arz ederim.

Hakan ÖZTATAR
Hâkim
Bakan a.
Hukuk İşleri Genel Müdürü

Dağıtım:

-Gençlik ve Spor Bakanlığı

- Eğitim, Araştırma ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü
- Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- Personel Genel Müdürlüğü
- Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü

-Milli Eğitim Bakanlığı

- Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü
- Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- Ortaöğretim Genel Müdürlüğü
- Din Öğretimi Genel Müdürlüğü
- Personel Genel Müdürlüğü

-İçişleri Bakanlığı

- İller İdaresi Genel Müdürlüğü
- Emniyet Genel Müdürlüğü
- Personel Genel Müdürlüğü
- Jandarma Genel Müdürlüğü

-Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

- Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü

-Sağlık Bakanlığı

- Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

-Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

- İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü
- Strateji Geliştirme Başkanlığı

-Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

- Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü
- Ar-Ge Teşvikleri Genel Müdürlüğü

-Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı

- Karadeniz Teknik Üniversitesi
- Manisa Celal Bayar Üniversitesi
- Adana Çukurova Üniversitesi
- Adnan Menderes Üniversitesi
- Uludağ Üniversitesi
- Çankırı Karatekin Üniversitesi
- Pamukkale Üniversitesi
- Dicle Üniversitesi
- İğdır Üniversitesi
- Atatürk Üniversitesi
- Fırat Üniversitesi
- Gaziantep Üniversitesi
- Giresun Üniversitesi
- Hatay Üniversitesi
- Kayseri Üniversitesi
- Kocaeli Üniversitesi
- Konya Selçuk Üniversitesi
- Mardin Artuklu Üniversitesi
- Şanlıurfa Harran Üniversitesi
- Malatya Üniversitesi
- Mersin Üniversitesi
- Tekirdağ Üniversitesi
- Trabzon Üniversitesi
- Samsun Üniversitesi
- Sinop Üniversitesi
- Van 100. Yıl Üniversitesi
- İstanbul Üniversitesi
- Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
- İstanbul Medeniyet Üniversitesi
- Türk-Alman Üniversitesi
- Tarsus Üniversitesi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Adresi : <https://vatandas.uyap.gov.tr>

T.C. Adalet Bakanlığı 06659 Kızılay-Çankaya/ANKARA
Telefon No : (0 312) 414 82 76 Faks No: (0 312) 219 44 47
e-Posta : adb@adalet.gov.tr İnternet Adresi : www.adb.adalet.gov.tr
Kep Adresi : adaletbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için : Arabuluculuk ProjeBürosu

Telefon No : (0 312) 414 82 76

HEGEM VAKFI İLE İŞ BİRLİĞİ BELGESİ BULUNAN KURUMLAR LİSTESİDİR (2024)

	BAKANLIKLAR, KURUMLAR	BELGE SÜRESİ	BELGE TARİHİ
01	ADALET BAKANLIĞI	5 yıl +	Ocak 2022
02	İÇİŞLERİ BAKANLIĞI		Eylül 2023
03	MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI	5 yıl +	Ekim 2019
04	ESKİŞEHİR VALİLİĞİ	10 yıl +	Ocak 2024
06	GİRESUN ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Ocak 2021
07	RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Ocak 2021
08	MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Mart 2021
09	KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Nisan 2021
10	BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Nisan 2021
11	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Nisan 2021
12	SİNOP ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Haziran 2021
13	PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Temmuz 2021
14	SAMSUN ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Ağustos 2021
15	SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Ekim 2021
16	İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Ekim 2021
17	FIRAT ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Ekim 2021
18	KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Ekim 2021
19	ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Ekim 2021
20	HARRAN ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Ekim 2021
21	TEKİRDAĞ ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Ekim 2021
22	MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Ekim 2021
23	HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Ekim 2021
24	ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Kasım 2021
25	IĞDIR ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Kasım 2021
26	DİCLE ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Kasım 2021
27	MERSİN ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Kasım 2021
28	VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Kasım 2021
29	AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Kasım 2021
30	ANKARA SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Şubat 2022
31	BURSA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	10 yıl +	Temmuz 2022
32	ANADOLU ÜNİVERSİTESİ		Temmuz 2023
33	Şiddetle Mücadele Derneği	Süresiz	Temmuz 2014
34	Müteşebbis Gelişim Vakfı	Süresiz	Nisan 2020
35	Çocuk Hakları Zirvesi Derneği	Süresiz	Nisan 2020
36	Mağdurlar İçin Adalet Derneği	Süresiz	Nisan 2020
37	Hayatboyu Eğitim ve KG Derneği	Süresiz	Nisan 2020
38	Psikolojik Hizmetler Akademisi Derneği	Süresiz	Nisan 2020
39	Sosyolojik Araştırmalar Derneği	Süresiz	Nisan 2020
40	Ahlaki Değerler Eğitimi Derneği	Süresiz	Nisan 2020
41	Mağdur Haklarını Korumu Derneği	Süresiz	Nisan 2020
42	BADER-Bağımsız Arbulucular Derneği	10 yıl +	Kasım 2021
43	DOSTEL Arbuluculuk Merkezi	10 yıl +	Kasım 2021
44	KGK-Küresel Gazeteciler Konseyi	10 yıl +	Ocak 2022
45	Mali Müşavirler Vakfı	10 yıl +	Mart 2022
46	AÇÖV-Anadolu Üniversitesi OM Vakfı	10 yıl +	Mart 2022
47	SOSYODER-Sosyologlar Derneği	10 yıl +	Mayıs 2022
48	İstanbul Barosu (2)	10 yıl +	Haziran 2022
49	Mustafa Tamer Stratejik Araştırmalar Vakfı	10 yıl +	Eylül 2022
50	MOBBİNG İLE MÜCADELE DERNEĞİ	10 yıl +	Kasım 2022

T.C.
AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Yazı ve Kurul İşleri Müdürlüğü

GÜNLÜ EVRAK

20.12.2023

Sayı : E-82493341-100-465573
Konu : "Yeminli Sosyal Arabuluculuk" ve
Yeminli Şiddet Önleme Formatörlüğü"
Başarı Sertifikaları

ŞİDDETLE MÜCADELE VAKFI (HEGEM) YÖNETİM KURULU BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 11.12.2023 tarih ve 2023-19 sayılı yazınız.
b) 12.12.2023 tarihli ve E-27494148-770-462097 sayılı yazı.

Aydın Adnan Menderes Üniversite ile Şiddetle Mücadele Vakfı arasında, Kasım 2021 tarihinde işbirliği protokolü imzalanmıştır. Bu protokole istinaden, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Uzaktan Eğitim Merkezi (ADÜZEM) uzaktan eğitim altyapısı kullanılarak Şiddetle Mücadele Vakfı tarafından gerçekleştirilen "Yeminli Sosyal Arabuluculuk" ve Yeminli Şiddet Önleme Formatörlüğü" sertifika programlarını başarı ile bitiren belge almaya hak kazanan adaylara, Üniversitemiz Sürekli Eğitim Araştırma ve Uygulama Merkezi (ADÜSEM) tarafından E-Devlet üzerinden doğrulatabildikleri Başarı Sertifikası verilmiştir. Kişisel Verilerin Korunması Kanunu istinaden 4.701 katılımcıya ait maskelenen listeler ekte gönderilmektedir.

Bilgilerini ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Bülent KENT
Rektör

Ek:Katılım Listesi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BS58P9CE6H

Belge Takip Adresi : <https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5740&eD=BS58P9CE6H&eS=465573>

Adres:ADÜ Merkez Kampüs Aytepe Mevkii 09100 Efeler/AYDIN
Telefon:0256 218 20 00 Faks:0256 214 66 87
e-Posta:yaziisleri@adu.edu.tr Web: idari.adu.edu.tr/subemudurlugu/yaziisleri/
Kep Adresi:adnanmenderesuniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Hatice ABRA
Unvanı: Biolog
Tel No: 0256 220 2603

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI

**12. Kalkınma Planı ve İnsan Hakları Eylem Planı gereği
Adalet Bakanlığı ile HEGEM Vakfı ortaklığı ile yürütülen,**

“İNSAN HAKLARI, ŞİDDETLE SİVİL MÜCADELE VE SOSYAL ARABULUCULUK BAĞLAMINDA ETKİN SAHA AKTÖRLERİ YETİŞTİRİLMESİ SEFERBERLİĞİ”

“SOSYAL ARABULUCULUK”, “ŞİDDET ÖNLEME VE İNSAN HAKLARI DANIŞMANLIĞI” SERTİFİKA PROGRAMLARI UYGULAMA YÖNERGESİ

1. BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1. Bu yönergenin genel amacı; “İnsan Hakları, Şiddetle Sivil Mücadele ve Sosyal Arabuluculuk Bilincini Güçlendirici Saha Aktörleri Yetiştirilmesi Seferberliği:2024-2034” faaliyetleri bağlamında yürütülen sertifika programlarının 2024 yılına ait uygulama usul ve esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2. Bu yönerge; Adalet Bakanlığı-HEGEM Vakfı ortaklığı, İçişleri Bakanlığı desteği, ve paydaş kurumlar iş birliği ile yürütülen, “**İnsan Hakları, Şiddetle Sivil Mücadele ve Sosyal Arabuluculuk Bağlamında Etkin Saha Aktörleri Yetiştirilmesi Seferberliği: 2024-34**” faaliyetlerinden olmak üzere, “**Yeminli Sosyal Arabuluculuk**”, “**Yeminli Şiddet Önleme ve İnsan Hakları Danışmanlığı**” sertifika programları hakkında yapılması gereken işleri tanımlar.

Dayanak

Madde 3. Bu yönerge; “**Üst Politika Belgeleri**”, HEGEM Vakfı Resmi Senedi, Adalet Bakanlığı Proje Resmi açılış/tanıtım yazısı, Adalet Bakanlığı-HEGEM Vakfı iş birliği protokolü, Anadolu Üniversitesi-HEGEM Vakfı arasında yapılan iş birliği protokolü, “**Sosyal Arabuluculuk ve Danışmanlık Akademisi**” yönetmeliği, Vakıf Genel Kurulu/Proje Yönetim Kurulu’nun ilgili kararları ve paydaş kurum/kuruluşlarla yapılan iş birliği protokolleri ve özel sözleşmeler esas alınarak hazırlanmıştır.

TANIMLAR

Madde 4. Bu yönergede geçen;

- Bakanlık: Adalet Bakanlığını,
- Vakıf: Şiddetle Mücadele Vakfını,
- Akademi: Sosyal Arabuluculuk ve Danışmanlık Akademisini,
- Üniversite: Anadolu Üniversitesini, ifade eder.

2. BÖLÜM

Projenin/Yönergenin Yasal Dayanakları

Madde 5. Projenin/yönergenin yasal dayanakları şunlardır:

- a. On birinci Kalkınma Planı
- b. On İkinci Kalkınma Planı
- c. İnsan Hakları Eylem Planı
- d. Cumhurbaşkanlığı 2021/9 Genelgesi
- e. Cumhurbaşkanlığı 2023/16 Genelgesi
- f. Adalet Bakanlığı Resmi Yazısı (10.11.2021 tarih / ... 45.02.70/32289 sayılı)
- g. Adalet Bakanlığı-HEGEM Vakfı iş birliği protokolü
- h. Millî Eğitim Bakanlığı-HEGEM Vakfı iş birliği protokolü
- i. HEGEM Vakfı paydaş Üniversiteler iş birliği protokolleri
- j. HEGEM Vakfı Anadolu Üniversitesi iş birliği protokolü
- k. HEGEM Vakfı paydaş kurum/kuruluşlar iş birliği protokolleri
- l. Vakıf Yönetim ve Genel Kurul kararları

Madde 6. Cumhurbaşkanlığı On Birinci Kalkınma Planı, İnsan Hakları Eylem Planı gereği yürürlüğe konan, *"İnsan Hakları, Şiddetle Sivil Mücadele ve Sosyal Arabuluculuk Bilincini Güçlendirici Saha Aktörleri Yetiştirilmesi Projesi: 2021-2030"* açılış programı, ilgili Bakanlıklar, 32 Üniversite Rektörlük temsilcilerinin katılımıyla 18 Kasım 2021 tarihinde Ankara'da; Proje bölge toplantısı, çok sektörlü katılımıyla Manisa Celal Bayar Üniversitesi ev sahipliğinde 23 Mayıs 2022 tarihinde Manisa'da; sertifika program katılımcılarının **yemin ve mezuniyet töreni** 21 Haziran 2023 tarihinde Aydın Valiliği himayelerinde, Aydın ilinde; Cumhurbaşkanlığı, Strateji ve Bütçe Başkanlığı'nın Genel Müdür düzeyinde temsil edildiği, tüm Bakanlıkların, ve çok sayıda kuruluşun davetli bulunduğu olduğu, **"Proje, Pilot Dönem Çalışmalarının Değerlendirilmesi, Cumhurbaşkanlığı On İkinci Kalkınma Planı ve Bağlı Yeni İnsan Hakları Eylem Planları için Öneriler Çalıştayı"** Temmuz 2023 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir.

Madde 7. HEGEM Vakfı proje bağlamında, Adalet Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı ve 27 Devlet Üniversitesi Rektörlüğü ile iş birliği protokolleri imzaladı; bağlı olarak 2022-2023 döneminde pilot iller faaliyetleri başarıyla tamamladı. **Eskişehir Valiliği himayesinde 16 Kasım 2023'te**, 17 Bakanlık, 254 kuruluşun katılımıyla yapılan **proje bilgi paylaşım toplantısında**, bu proje faaliyetlerinin, ülke düzeyinde ve bütün kurumlar ekseninde; **"İnsan Hakları, Şiddetle Mücadele ve Sosyal Arabuluculuk Bağlamında Etkin Saha Aktörleri Yetiştirilmesi Seferberliği: 2024-34"** olarak devam etmesi kararı ilan edildi.

3. BÖLÜM

Sertifika Programları; Usul ve Esaslar, Faaliyetler

Madde 8. Pilot çalışma dönemi başarı ile tamamlanan projenin, 2024 yılından itibaren ülke genelinde hayata geçirilmesine karar verilen **sertifika programları** şöyledir:

- A) **Yeminli Sosyal Arabuluculuk**
- B) **Şiddet Önleme ve İnsan Hakları Danışmanlığı**
- C) **Okul Merkezli Sosyal Arabuluculuk**
- D) **İş Hayatında Sosyal Arabuluculuk**
- E) **Aile Temelli Arabuluculuk**
- F) **Kentsel Arabuluculuk**
- G) **Kampüs Arabuluculuğu**

Madde 9. Usulen sertifika programları çok sektörlü iş birliği içinde (daha çok bir imece usulü ile) yürütülecektir. Dayanak belge tanımlarına göre;

- a) Adalet Bakanlığı ve diğer ilgili Bakanlık makamları üst resmi yazıları yazacaklar,
- b) Vakıf; yürütme ve koordinasyon işleri, akademisyen temini, materyal geliştirme iş ve işlemlerini yürütecek,
- c) Sertifika eğitim sürecinin yetki ve sorumluluğu ilgili üniversitelere ait olacak, Üniversite, sertifika programlarının ilanı/resmi yazı, kayıtlar, katılımcılara ders ve materyallerin sunumu, sınavlar ve başarı belgelerini düzenlenip katılımcılarla ve Proje Yönetim Kurulu ile paylaşılması işlemlerinden sorumlu olacaktır.

Madde 10. Yeminli Sosyal Arabuluculuk Sertifika Programı

	DERSLER
1	BATI ÜLKELERİNDE SOSYAL ARABULUCULUK (20 Ders Saati)
2	KURAMDAN UYGULAMAYA SOSYAL ARABULUCULUK (20 Ders Saati)
3	ARABULUCULUĞUN FELSEFİ VE KÜLTÜREL TEMELLERİ (20 Ders Saati)
4	ÇATIŞMA VE UYUŞMAZLIK ANALİZİ (30 Ders Saati)
5	MÜZAKERENİN SOSYAL PSİKOLOJİSİ (30 Ders Saati)

- a) Yeminli Sosyal Arabuluculuk” sertifika programı dersleri tabloda sunulduğu gibi olup, pilot uygulama döneminde (2022-23) başarılı olan katılımcıların mezuniyet belgeleri 2023'te Aydın Adnan Menderes Üniversitesi **E-Devlet** sistemine yüklenmiştir.
- b) Kamu çalışanı katılımcıları “Yeminli Sosyal Arabuluculuk” başarı belgelerini edindikten sonra (altı aylık uygulama dönemi olarak) kendi kurumlarında ve buldukları illerde ve sosyal ortamlarda mezuniyetlerine esas olacak iş/işler görebileceklerdir.
- c) Yeni dönem “Yeminli Sosyal Arabuluculuk” temel eğitimi sertifika programı, Anadolu Üniversitesi (ve ihtiyaca göre yetkilendirilecek diğer Üniversitelerin) ilan şartlarına ve Üniversite mevzuatına göre yürütülecektir.
- d) Programda beş ayrı ders bulunmaktadır. Dersler asenkron olarak sisteme yüklenecek; katılımcılar dersleri istedikleri zamanda ve eğer isterlerse izleyebileceklerdir.
- e) Sertifika programlarıyla ilgili sınavlar online sistemle gerçekleşecek; sınavlar hakkında gerekli bilgilendirmeler Üniversite yetkili birimi üzerinden yapılacaktır.

Madde 11. Yeminli Sosyal Arabuluculuk Sertifika Programı kayıt süreci

- a) 2024 yılı 1. Dönem (Şubat- 2024) “Yeminli Sosyal Arabuluculuk” sertifika programına kamu çalışanları başvurabilecek; %5 oranında kamu çalışanı olmayanlar da alınacaktır.
- b) Bakanlıklara veya kurumlara sertifika programlarıyla ilgili yazılar Anadolu Üniversitesi üzerinden veya konuya göre, Eskişehir Valiliği/HEGEM Vakfı yönetimince yazılacaktır.
- c) Sertifika program kayıtları, dersler, sınav ve belgelendirme süreci Anadolu üniversitesi (ihtiyaca ve konuya göre “**Proje Hizmet Birliği**” içinde yetkilendirilen üniversiteler) üzerinden gerçekleşecektir.
- d) Kamu çalışanı katılımcıların, “Yeminli Sosyal Arabuluculuk” sertifika programı katılım resmi ücreti (1. Dönem için) 2.200 TL'dir. (HEGEM Vakfı ile proje protokolü bulunan Valiliklerin bağlı kurum ve kuruluşları için istisnalar saklıdır.)
- e) Belirlenmiş olan “sertifika katılım payı” kayıt sürecinde gösterilecek hesaba yatırılacak; istenen kayıt formu doldurularak program başvurusu tamamlanacaktır.
- f) Katılımcılar sertifika süreci ile ilgili her konuda kayıt yaptırdıkları (öğrencisi oldukları) Üniversite mevzuatına göre hareket edeceklerdir.

Madde 12. Yeminli Sosyal Arabuluculuk sertifikası uygulama usulleri

- a) “Yeminli Sosyal Arabuluculuk” sertifika programı yürütme, tasnif ve akredite yetkisi, yukarıda belirtilen, Dayanak (Madde: 3) ve Yasal Dayanaklar (Madde: 5) bağlamında olmak üzere Vakfa aittir.
- b) Projenin tüm mali sorumlulukları/giderleri, Adalet Bakanlığı-HEGEM Vakfı Protokolü belirlemeleri üzere Vakfa aittir. Sertifika programları ile ilgili ders materyallerinin, ders anlatımlarının, sınav sorularının sorumluluk ve telif hakları HEGEM Vakfı’na aittir.
- c) Tüm sertifika program katılımcıları, sertifika programları süresince ve mezuniyetleriyle ilgili hususlarda kayıt yaptırdıkları yetkili üniversitenin mevzuatına tabi olacaklar; tüm işlemlerini bu yönergede belirlenmiş normlar bağlamında yürüteceklerdir.
- d) Dersler ya da uygulama seminerleri asenkron online eğitim yoluyla sisteme yüklenecek (derslere canlı katılım zorunluluğu olmayacak) ve sınavlar online yapılacaktır.
- e) “Proje Hizmet Birliği” ekseninde materyaller, dersler ve soru havuzu oluşturulacak; böylece ihtiyaca ve sertifika türüne göre farklı üniversitelerle, farklı gruplara aynı sertifika programı eş zamanlı uygulanabilecektir.
- f) Sosyal arabulucular “bilgi ve yemin formu” doldurmakla yükümlüdürler.
- g) Yeminli sosyal arabuluculuk sertifika programını bitirenler (yemin formu doldurmaları zorunludur) kendi kurumlarında ya da buldukları il/ilçe kamu kuruluşlarında altı ay süre ile sosyal arabuluculuk görevi yapacak, bu sürede kurum/kuruluş yönetimlerinde kendilerine verilen en az 5 anlaşmazlık konusuna bakacaklar; böylece uygulama/staj dönemini tamamlamış olacaklardır. Farklı olarak arabulucu avukatlar, uzlaştırmacılar, aile danışmanları, uygulama sürecine katılmaktan muaf; ancak onların da gönüllülük esasına göre özellikle “okullar merkezli” sosyal arabuluculuk sürecine katkı vermelerini (sosyal sorumluluk projesi ve sosyal politika sivil yürütme anlayışıyla) öngörüyoruz.
- h) Yeminli sosyal arabuluculuk programını bitirenler tasnif/akredite süreciyle ilgili olarak, “Sosyal Arabuluculuk Akademisi” başkanlığına başvuruda bulunabilecekler; Akademi başkanlığınca başvurusu kabul edilenlere **yetkili temsilcilik** verilebilecek ve yetkili temsilciler, Vakfın ya da işbirliği yapılan kurum/kuruluşların faaliyetlerinde yer alabilecek, uygulama süreci sonrası profesyonel sosyal arabuluculuk yapabileceklerdir.
- i) “Yeminli Sosyal Arabuluculuk” **akredite/tasnif/yetki belgesi** aşamasına 2024 yılında ve Adalet Bakanlığı-HEGEM Vakfı ilgili protokol maddelerine göre geçilecektir.
- j) **Bakanlıklar, “Yeminli Sosyal Arabulucu” yetki belgesi sahibi olan aktörlerden nasıl yararlanacaklarına**, üst politika belgeleri tanımlamalarına, kendi mevzuatlarına ve stratejik eylem planlarına göre karar vereceklerdir. “Proje Ankara Çalıştayı” sonuç raporunda da tanımlandığı üzere sertifika programlarından mezun olanların görevleri ile ilgili Bakanlık çalışmaları sürdürülmektedir.
- k) **İlgili oldukları sertifika programını (yeminli sosyal arabuluculuk ya da diğer) ve uygulama/staj dönemini başarı ile bitiren katılımcıların, “Yetki Belgesi” sahibi olduklarını gösterir listeler, “Sosyal Arabuluculuk Akademisi Yönetim Kurulu” tarafından karara bağlanacak; ihtiyaca göre ilgili kurumlara bildirilecektir.**

4. BÖLÜM

Madde 13. “Şiddet Önleme ve İnsan Hakları Danışmanlığı” Sertifika Programı

	DERSLER
1	İNSAN HAKLARI OKULU OLARAK AİLE (20 Ders Saati)
2	ŞİDDET VE SUÇ SOSYOLOJİSİ (20 Ders Saati)
3	ŞİDDETLE SİVİL MÜCADELEDE DİNİ/AHLAKİ DEĞERLER (20 Ders Saati)
4	21. YÜZYILDA GENÇLİK VE ŞİDDET (20 Ders Saati)
5	SOSYAL RİSKLER VE ÖNLEYİCİ SOSYAL POLİTİKALAR (20 Ders Saati)
6	“İNSAN” VE HAKLARI (20 Ders Saati)

- a) **“Şiddet Önleme ve İnsan Hakları Danışmanlığı”** sertifikalı eğitim programı Anadolu Üniversitesi ilan şartlarına ve Üniversite mevzuatına göre yürütülecektir.
- b) Dersler asenkron usulle yürütülecek; katılımcıların sisteme yüklenen sertifika programı derslerini izleme zorunluluğu olmayacaktır.
- c) Sertifika programlarıyla ilgili sınavlar online sistemle gerçekleşecek; sınavlar hakkında gerekli bilgilendirmeler ve duyurular, kayıt yapılan Üniversite Merkezince yapılacaktır.

Madde 14. “Şiddet Önleme ve İnsan Hakları Danışmanlığı” Program Süreci

- a) Pilot uygulama döneminde (2022-2023) başarılı olan katılımcıların **“Şiddet Önleme Formatörlüğü/Danışmanlığı”** sertifika programı başarı belgeleri 2023 yılında, **Aydın Adnan Menderes Üniversitesince E-Devlet sistemine yüklenmiştir.**
- b) **“Yeminli Şiddet Önleme Formatörleri” yetki belgelerini edindikten sonra kendi kurumları teşkilat yapısı içerisinde** veya buldukları illerde/ilçelerde ya da sosyal kuruluşlarda mezuniyetlerine esas olacak iş/işler görebileceklerdir.
- c) **“Yeminli Şiddet Önleme Formatörlüğü”** dahil olmak üzere, sertifika programlarını başarılı olarak bitiren katılımcıların akredite/tasnif aşamasına 2024 yılında geçilecek; bu hususta Adalet Bakanlığı-HEGEM Vakfı iş birliği protokol maddelerine, Bakanlıkların On İkinci Kalkınma Planı ile İnsan Hakları Eylem Planı üst belgeleri tanımlarına göre ve Bakanlıklarca çıkartacakları mevzuat ekseninde işlem yapılacaktır.
- d) Pilot çalışmalar döneminde Yeminli Sosyal Arabuluculuk ve İnsan Hakları Danışmanlığı eğitimleri ayrı planlanmıştı; ancak, bu iki programın, “Şiddet Önleme ve İnsan Hakları Danışmanlığı” olarak 6 dersten oluşan ve de 120 ders saati süreli bir sertifika eğitimine dönüştürülmesi kararı alınmış ve yürürlüğe konmuştur.
- e) **Cumhurbaşkanlığı Makamına, Bakanlıklara ve ilgili diğer kurum/kuruluşlara** sertifika programları ile ilgili resmi yazılar **Anadolu Üniversitesi** (ihtiyaç ve konuya göre) Eskişehir Valiliği ya da Vakıf Yönetimi üzerinden yazılabilecektir.
- f) Sertifika programı katılımcı kayıtları, eğitim-öğretim süreci, sınav, belgelendirme vb. **Anadolu Üniversitesi** üzerinden gerçekleşecektir.
- g) Kamu çalışanı olan katılımcılar için, **“Şiddet Önleme ve İnsan Hakları Danışmanlığı”** 2024 yılı için (1. Dönem) sertifika programı katılım resmi ücreti 1,700 TL'dir. (HEGEM Vakfı ile proje protokolü bulunan Valiliklerin bağlı kurum ve kuruluşları için istisnalar saklıdır.)
- h) Belirlenen “katılım payı” kayıt sürecinde gösterilecek ilgili hesaba yatırılacak; devamen Üniversite tarafından istenen kayıt formu ile program başvurusu tamamlanacaktır.
- i) Tüm katılımcılar sertifika programıyla ilgili her türlü iş ve işlemlerde kayıt yaptırdıkları (öğrencisi oldukları) Üniversite mevzuatına göre hareket edeceklerdir.
- j) Yeminli Şiddet Önleme ve İnsan Hakları Danışmanı/Formatörü” aktörlerden nasıl yararlanacaklarına, kurum ve kuruluşlar üst politika belge anlatımlarına ve kendi mevzuatlarına göre karar vereceklerdir. Mezun katılımcılar, “Sosyal Arabuluculuk Akademisi” için üye kayıt başvurusu yapabilecek ve yetkili temsilci olabileceklerdir.

Madde 15. “Şiddet Önleme ve İnsan Hakları Danışmanlığı” neye yarar?

- a) İnsan Hakları Eylem Planı 9.4. Maddesi; (Adalet Bakanlığı tarafından “İNSAN HAKLARI EĞİTİMİ” konulu sertifika programları düzenlenecek, insan haklarına yönelik her türlü proje ve çalışmalarda bu sertifika sahiplerinin uzmanlıklarından yararlanılacaktır.) hükmüne göre özellikle bu sertifika sahiplerine ihtiyaç olacağı önemli bir husustur.
- b) MEB, İçişleri Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Aile ve sosyal Hizmetler Bakanlığı ve ilgili diğer Bakanlıkların stratejik eylem planlarına göre konuya uygun mevzuatların en kısa zamanda ihtiyaçlara göre geliştirilmesi beklenilmektedir.

Madde 16. "Okul Merkezli Sosyal Arabuluculuk" Sertifika Programı

- a) "Okul Merkezli Sosyal Arabuluculuk" sertifika programı, eğitim-öğretim kurumlarında uygulanır. Programa, resmi/özel okullarda görevli yöneticiler, öğretmenler, okul aile birliği yöneticileri, hayatboyu öğretimdeki yönetici/eğitici/öğretici olan kişiler katılır.
- b) "Okul Merkezli Sosyal Arabuluculuk" sertifika programı, "Yeminli Sosyal Arabuluculuk Sertifika Programı" normlarına göre yürütülür.
- c) Bu programı bitirenler, MEB merkez ve taşra teşkilat alanlarında sosyal arabulucu olarak iş görürler; ayrıca, uygulama/staj dönemi sonrası diğer Bakanlık alanlarındaki yeminli sosyal arabulucular gibi akredite süreçlerinde ilerleme hakkına sahip olurlar.
- d) "Yeminli Sosyal Arabulucu" başarı belgesine sahip olan mezunlar, "Akran Arabulucusu" öğrenci eğitimleri yapabilirler. Akran Arabuluculuğu eğitimleri yapmak isteyen okullara gerekli eğitim materyalleri HEGEM Vakfı tarafından ücretsiz olarak sağlanır.

Madde 17. "Kampüs Arabuluculuğu" Sertifika Programı

- a) Bu programda, yetişkin eğitimleri için "Yeminli Sosyal Arabuluculuk" sertifika programı usulleri aynen uygulanır; öğrencilere ise, 3 ayrı dersten oluşan 70 ders saati süreli "Yeminli Sosyal Arabuluculuk Eğitimi" programı uygulanır.
- b) Sertifika programına kayıt için öğrencilerden alınacak katılım ücreti, yetişkin resmi ücret bedelinin yarısı kadar olacaktır.

5. BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Madde 18. "İnsan Hakları, Şiddetle Sivil Mücadele ve Sosyal Arabuluculuk Bağlamında Etkin Saha Aktörleri Yetiştirilmesi Seferberliği: 2024-2034" tüm faaliyetleri HEGEM Vakfı Yönetim Kurulu tarafından yönetilecek; proje saha çalışmaları, 25 ildeki resmi şubelerimizle ve 81 ildeki kanuni temsilcilerimizle yürütülecektir. Proje Yönetim Kurulu kararlarına bağlı olarak, illerdeki sosyal arabuluculuk uygulama ve hizmet yapıları/birimleri yerelde katılacak olan paydaş kurum kuruluşların birlikteliği ile şekillenecek, güçlenecektir.

Madde 19. Sertifika program katılımcılarının kayıt işlemlerinin yapılması, başarı sınavlarının yapılması, sınav sonuçların paylaşılması, başarılı olan katılımcıların belgelerinin düzenlenmesi **Anadolu Üniversitesi** tarafından gerçekleştirilecektir. Süreç içerisinde ihtiyaca ve temaya göre, proje hizmet havuzunda yer alan diğer yetkili üniversitelerden de yararlanılabilecektir.

Madde 20. "Aile Temelli Yeminli Arabuluculuk", "Kentsel Arabuluculuk" ve "İş Hayatında Sosyal Arabuluculuk" eğitimi sertifika programları yönergeleri ayrıca ilan edilecektir. Bu yönergede açık olmayan veya yetersiz kalan konular için Vakıf Resmi Senedi, Adalet Bakanlığı Proje açılış resmi davet yazısı, Adalet Bakanlığı-HEGEM Vakfı iş birliği protokolü, HEGEM Vakfı ile Üniversiteler arasında yapılan protokol/sözleşme hükümlerine başvurulur.

Madde 21. Yönerge hükümleri, Proje Yönetim Kurulu tarafından yürütülür.

Madde 22. İŞBU YÖNERGE ALTI SAHİFE VE 22 MADDEDEN İBARET OLUP, VAKIF YÖNETİM KURULU ONAYINDAN SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRER.

23 03 2024

Aslı onaylıdır.